

EGUN BAT ELENAREN BIZITZAN

Jon ANDUEZA

Elena Isasmendi Mondragoeko neska atzeratua

Elena Isasmendik hogeitasei urte ditu. Deba bailarako beste mutiko eta neska atzeratu askotxo bezalaxe, Bergarako Mikel Deunaren patronatoan ibili zen eskolan hogeitabat urte bete arte. Ordutik, GUREA enpresak dituen tailerretan ari da lanean. Erreportai honen helburua Elenarekin pasatako egun baten bidez gure artean daukagun errealitatea zuenganatzea litzateke

Egunari nola ekin

Goizeko zortzi t'erdietan heldu naiz Gipuzkoa Etorbideko 48ra. Eskailerak igo, atea jo. Sukaldean aurkitu ditut Elena eta bere ama, neskatilak oraindik ere kafesne beroa aurrean duela. Tira, urduri dagoela sumatu dut.

Gosaria amaitu eta hortzak garbitzera joan da. Bere amarekin berriketan nabilen bitartean, egunero Bergarara eramaten duen autobusa hartzeko ordua heldu zaigu.

Autobusean eseri garenean, Elenak beste mutiko eta neskak aurkeztu dizkit, banan banan: *“Jesus Mari Martinez, Mondragoekoa, Mila Santa Cruz, Oñatikoa, Espe Iñarra...”* denak ere matematikoki gogoratzen dituela erakutsiz.

Elkarrizketari ekin diogunean erabat lasaitu da, eta laster aurkitu du momentu aproposa bere kontutxoak esateko.

“Neri mutilak erruz gustatzen zaizkit, altuak eta ilehoriak”. Izan ere, badu nobioa, “Bai, Danny Amatulo, Famakoa, ezagutzen duzu?”.

Harro sentitzen da bere lagunek niganako duten kuriositateagatik. *“Nerekin dator, eta errebistan irtengo naiz”*. Ikusi behar neska-mutikoen aurpegiak argazki batzuk ateratzeko prestatu naizenean. Denak hurbiltzen dira, disimuloz. Handik gutxira, guztiek galdera berdina: *“Ni ere errebistan irtengo naiz?”*.

“Neri mutilak erruz gustatzen zaizkit altuak eta ilehoriak”

Bergarako tailerrean

Bederatzi t'erdietan heldu gara Bergarako tailerrera. Han aurkitu ditut Juan Carlos, Manu eta Aitor, tailerreko enkargatuak. Hogeitamalau langile daude beraiekin. Enkargatuek laster onartzen dute mundu berezia dela jende atzeratuena, *“baina oso saltseroak dira, maitekorrak. Egun batzuk urrun egonez gero, berehala sentitzen dituzu faltan”*.

Neska-mutikoak urduri daude. Badirudi gauza arraroa iruditzen zaiela ni bertan egotea. Lehenago edo beranduego, denak hurbiltzen zaizkit bi muxu ematera edo bostekoa luzatzera.

Elenari hori ez zaio batere gustatzen. Eguneko protagonista bakarra izan gura du eta eskutik heldu dit besteez gandik urruntzeko.

Izkina batean eseri eta berriro ekin dio elkarriketari. *"Gaur 'La ley de los Angeles' ematen dute. Polita da telebista. 'El precio justo' eta 'Barrio Sesamo' ere sarritan ikusten ditut"*.

Benetan kurioa da neskatala honek duen oroimena, parra-parra botatzen ditu izen jarioak. *"Beldurrezko pelikulak ez zaizkit batere gustatzen. Gauza alaiak bakarrik, 'Los hombres de Harrelson', 'Fred Astaire eta Txintxe Rogers'..."*.

Gero, poliki-poliki eguneroko lana komentatzen hasi da. Bakoitzari bere gaitasunaren neurrian ematen zaizkio betebeharrak. Batzuk jostailuzko itsasontzien piezak enpaketatzen dituzte; beste batzuk hodi antzekoak prestatu. *"Nik sukaldeko gailuen euskarriak egiten ditut, baina gaur lan gutxi daukagu"*.

Heldu da bazkalordua

Gehienak gogor ari dira lanean. Esperientzia polita da beraiantzat, gauzak ondo egiteko gai direla erakusteko aukera ematen dielako.

Noizean behin beraiengana hurbiltzeko eskatzen didate. Jonek, Jose Marik, Milak... guztiak dute kontutxoren bat. *"Arrasatekoa zara? Nik lehengusu bat daukat Arrasaten, Jorge"*, edo Milak, *"51 urte izan nahi ditut, jubilatuta, ezkondu eta egun guztia karta jokuan emateko"*. Han egon gara ordu bata arte.

Euskal Herriko ohitura zaharrenetariko bati eutsiz gehienak oso jatun onak dira. Azkar altxatu dira jantokira joateko. *"Gurekin bazkalduko duzu?"*, eta poztu egiten dira baietz erantzuten die-danean.

Elena haserre dago. Gaur lentejak daude jateko, eta badirudi ez zaizkiola batere gustatzen. *"Tripako mina ematen didate, txiki-txikitatik. Eskerrak sukaldariak porru-patatak prestatuko dituela niretzat"*.

Giro polita. Hain zoriontsuak dira edozein detailerekin... Hango txaloak sukaldariak oilasko errea ekarri duenean!

Ondo bazkaldu, kafea hartu eta kanpora irteten dira atsedernaldia hartzera, ostera lanari ekin aurretik. Batzuk zigarrora erretzen; neskak elkarri txutxumutxuka. Hor dabil Jon ere, mundu guztia animatzen pelotan jolasteko.

"Bakoitzari bere gaitasunaren neurrian ematen zaizkio betebeharrak"

Arratsaldea: osteratxoa, gantxiloa eta telebista

Bazkalosteko orduak berehala pasatzen dira. Ordubi t'erdietatik laurak arte aritzen dira lanean; baina lasaiago, badakite segituan helduko dela etxera joateko garaia.

Batzuk astotxo jartzen dira, gustora daude tailerrean lagunekin eta ez dute